

Φορέας Υλοποίησης: EJTN

Τόπος Διεξαγωγής: Λισαβόνα , Πορτογαλία

Ημερομηνία: 14-18 Μαρτίου 2016

Τίτλος: Language training on the vocabulary of Human Rights' EU law (french groupe)

Συμμετοχές:

- 1. Δήμητρα Γκότση, Πρωτοδίκης Διοικητικών Δικαστηρίων (γαλλικά)**
- 2. Γεώργιος Πλαγάκος, Πρωτοδίκης (αγγλικά)**

1. ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

Το European Judicial Training Network (EJTN) διοργάνωσε στη Λισαβόνα, από 14-18 Μαρτίου 2016, πενθήμερο σεμινάριο επιμόρφωσης αναφορικά με την εκμάθηση της αγγλικής και γαλλικής νομικής ορολογίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο πεδίο του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ελλάδα εκπροσωπήθηκε, για την επιμόρφωση στη γαλλική νομική ορολογία, κατόπιν δε προηγούμενης εγκρίσεως από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών, από την υπογράφουσα την παρούσα δικαστική λειτουργό Δήμητρα Γκότση, Πρωτοδίκη Δ.Δ., η οποία υπηρετεί στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Τρίπολης.

Το σεμινάριο έλαβε χώρα στις εγκαταστάσεις του Κέντρου Δικαστικών Σπουδών του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Πορτογαλίας. Οι συμμετέχοντες δικαστικοί λειτουργοί χωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες, τρεις από τις οποίες με γλώσσα εργασίας την αγγλική και μία με γλώσσα εργασίας τη γαλλική. Η προαναφερόμενη δικαστική λειτουργός συμμετείχε στην ομάδα των γαλλικών, η οποία αποτελούνταν από 14 δικαστικούς λειτουργούς (όλων των δικαιοδοσιών) από διάφορες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, ειδικότερα, από την Ισπανία, την Πολωνία, την Λιθουανία, τη Λετονία, τη Ρουμανία, την Εσθονία, την Πορτογαλία, την Σλοβενία, τη Βουλγαρία και την Κροατία.

Η διάρκεια της επιμόρφωσης ήταν από τις 9:00 έως τις 17:00 καθημερινά, τηρούνταν δε για τις παρουσίες ειδικό παρουσιολόγιο. Οι διδάσκοντες στην ομάδα των

γαλλικών, όπου συμμετείχε η υπογράφουσα, ήταν ο δικαστικός λειτουργός João Paulo Bichão (Πορτογάλος Εισαγγελέας) για τη νομική θεματολογία και η καθηγήτρια γαλλικής δικαστικής επιμόρφωσης του Εθνικού Ινστιτούτου του Δικαστικού Σώματος, Alexandra Buciu, για την αντίστοιχη γαλλική ορολογία. Οι ως άνω διδάσκοντες παρουσίαζαν τα θέματα με τη χρήση οπτικοακουστικού και γραπτού υλικού, οι δε εκπαιδευόμενοι, μεταξύ των οποίων και η υπογράφουσα, είχαν τη δυνατότητα παράλληλης χρησιμοποίησης και των δικών τους Η/Υ, με κωδικό χρήσης που τους παρέιχε το EJTN.

Την πρώτη ημέρα του σεμιναρίου (Δευτέρα 14 Μαρτίου 2016), μετά τις εγγραφές και το καλωσόρισμα από την κ. Carmen Dormuta (Project Manager EJTN), οι ομάδες εργασίας κατευθύνθηκαν σε συγκεκριμένες αίθουσες. Ακολούθησε παρουσίαση των διδασκόντων και των συμμετεχόντων της δεύτερης ομάδας (ο κάθε εκπαιδευόμενος παρουσίαζε το διπλανό του στα γαλλικά), ενώ μοιράστηκε στους συμμετέχοντες το πρόγραμμα του σεμιναρίου, καθώς και βιβλίο εργασίας που περιείχε την οικεία νομοθεσία και ασκήσεις γαλλικής νομικής ορολογίας. Τα θέματα εργασίας ήταν τα δικαιώματα έκφρασης (με ιδιαίτερη αναφορά στα σχέδια της γαλλικής σατυρικής εφημερίδας, Charlie Hebdo, και τη δυνατότητα δημόσιας έκφρασης των απόψεων των δικαστικών λειτουργών μέσω των δικτύων κοινωνικής δικτύωσης), ιδιωτικής ζωής, θρησκείας και δίκαιης δίκης, καθώς και θέματα μετανάστευσης και ασύλου. Κάθε ημέρα του σεμιναρίου, τα θέματα παρουσιάζονταν πρώτα από τον ως άνω υπεύθυνο για την νομική επιμόρφωση, με συμμετοχή των εκπαιδευομένων για την παρουσίαση της αντίστοιχης εθνικής νομολογίας, και, στη συνέχεια, οι εκπαιδευόμενοι καλούνταν εντός καθορισμένου χρόνου να συμπληρώσουν τις αντίστοιχες ασκήσεις γαλλικής νομικής ορολογίας υπό την καθοδήγηση και διόρθωση της ανωτέρω καθηγήτριας. Το ημερήσιο πρόγραμμα ολοκληρωνόταν με συζήτηση και σχόλια για τη νομολογία του ΕΔΔΑ και τις εθνικές εμπειρίες των συμμετεχόντων δικαστικών λειτουργών.

Περαιτέρω, την προτελευταία ημέρα του σεμιναρίου (Πέμπτη 17 Μαρτίου 2016), οι εκπαιδευόμενοι της γαλλικής ομάδας, αφού χωρίστηκαν σε δύο υποομάδες με συγκεκριμένους ρόλους, έλαβαν μέρος σε αντίστοιχες εικονικές δίκες του ΕΔΔΑ, σε ειδικά διαμορφωμένη προς τούτο αίθουσα του παραπάνω Κέντρου. Η υπογράφουσα ανέλαβε την εικονική εκπροσώπηση του Πορτογαλικού κράτους στην υπόθεση Salgueiro da Silva Mouta c. Portugal (αρ. αίτησης 33290/96) αναφορικά με τη διακριτική μεταχείριση ομοφυλόφιλου πατέρα κατά την ανάθεση της επιμέλειας του τέκνου του στην πρώην σύζυγό του. Περαιτέρω, την τελευταία ημέρα του σεμιναρίου (Παρασκευή 18 Μαρτίου 2016) κάθε εκπαιδευόμενος της δεύτερης ομάδας

παρουσίασε προφορικά (εντός 15 λεπτών) μία υπόθεση εθνικού δικαίου που απασχόλησε το ΕΔΔΑ, σε σχέση με τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο θέματα, με παράλληλη κριτική αναφορά των διαφορών μεταξύ του εφαρμοστέου εθνικού και του ευρωπαϊκού δικαίου. Η υπογράφουσα παρουσίασε την υπόθεση “Καπετάνιος κατά Ελλάδος” αναφορικός με το τεκμήριο αθωότητας και την εφαρμογή της αρχής “ne bis in idem” κατά την επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε υποθέσεις λαθρεμπορίου, που απασχόλησε πρόσφατα το ΕΔΔΑ και συνεχίζει να απασχολεί έντονα τα εθνικά δικαστήρια. Τέλος, οι ομάδες συναντήθηκαν σε κοινή αίθουσα, όπου παρουσιάστηκαν από τους διδάσκοντες τα συμπεράσματα στα οποία καθεμία από αυτές κατέληξε, καθώς και οι εν γένει προβληματισμοί τους.

Καταλήγοντας, η υπογράφουσα θα ήθελε να τονίσει ότι το εν λόγω επιμορφωτικό πρόγραμμα παρουσίασε ιδιαίτερο θεωρητικό και πρακτικό ενδιαφέρον, από άποψη δηλαδή τόσο ενημέρωσης των συμμετεχόντων δικαστικών λειτουργιών σε τρέχοντα νομολογιακά ζητήματα, όσο και εκμάθησης της οικείας γαλλικής νομικής ορολογίας με ανάπτυξη και βελτίωση της δυνατότητας προφορικής και γραπτής ανάπτυξης των τοποθετήσεων των εκπαιδευομένων στα γαλλικά.

2. ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

1. Το European Judicial Training Network (στο εξής: EJTN) διοργάνωσε στη Λισαβόνα πενήνήμερο σεμινάριο διδασκαλίας αγγλικής και γαλλικής νομικής ορολογίας στο πεδίο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σύμφωνα με το ευρωπαϊκό δίκαιο. Το σεμινάριο έλαβε χώρα από 14 έως 18 Μαρτίου 2016 στις εγκαταστάσεις της Σχολής Δικαστών της Πορτογαλίας (Centro de Estudos Judiciários), η οποία βρίσκεται στο κέντρο της Λισαβόνας, πλατεία Largo do Limoeiro. Στην επιμόρφωση στην αγγλική ορολογία έλαβε μέρος ο υπογράφων δικαστής, Γεώργιος Πλαγάκος, Πρωτοδίκης Ξάνθης.

2. Στο σεμινάριο συμμετείχαν πενήντα τέσσερις δικαστές όλων των δικαιοδοσιών και εισαγγελείς από την Αυστρία, το Βέλγιο, τη Βουλγαρία, την Τσεχία, τη Γερμανία, την Εσθονία, την Ελλάδα, την Ισπανία, την Κροατία, την Ουγγαρία, τη Ιταλία, τη Λιθουανία, τη Λετονία, την Ολλανδία, την Πολωνία, την Πορτογαλία, τη Σλοβενία και τη Σλοβακία. Οι εκπαιδευόμενοι χωρίστηκαν σε τέσσερα τμήματα, τρία για τη διδασκαλία της αγγλικής και ένα για τη διδασκαλία της γαλλικής ορολογίας. Κάθε τμήμα είχε δύο διδάσκοντες, έναν για τη διδασκαλία του γλωσσικού και έναν για τη διδασκαλία του νομικού μέρους του σεμιναρίου.

3. Την πρώτη ημέρα του σεμιναρίου μετά από την άφιξη των συμμετεχόντων, την εγγραφή και την υποδοχή εκ μέρους των διοργανωτών, άρχισε το σεμινάριο με την εισαγωγή στην ορολογία του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αλλά και σε γενικότερες νομικές έννοιες στην αγγλική γλώσσα. Κάθε μία από τις επόμενες ημέρες ήταν αφιερωμένη σε μία θεματική ενότητα και ειδικότερα η δεύτερη ημέρα στην ελευθερία της έκφρασης και στους ενδεχόμενους περιορισμούς της, η τρίτη ημέρα στην αρχή της δίκαιης δίκης και η τέταρτη ημέρα στα ζητήματα της μετανάστευσης και της παροχής ασύλου από τρίτες χώρες σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κάθε ημέρα προηγούνταν η γλωσσική διδασκαλία και ακολουθούσε η νομική διδασκαλία των επιμέρους αντικειμένων. Την τελευταία ημέρα κάθε συμμετέχων παρουσίασε μία υπόθεση της χώρας του, η οποία ήχθη ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σχετική με τα αντικείμενα, η ορολογία των οποίων διδάχθηκε στο σεμινάριο.

4. Η διδασκαλία αμφοτέρων των αντικειμένων περιλάμβανε διάφορες μεθόδους και μέσα. Η γλωσσική διδασκαλία περιλάμβανε λεξιλόγιο της διδακτέας ορολογίας, σύντομες επαναλήψεις σε ουσιώδη για την εκφορά σύνθετου λόγου κεφάλαια της γραμματικής και του συντακτικού, διάφορες γλωσσικές ασκήσεις που συνδύαζαν την κατανόηση των κειμένων με την επιλογή των ορθών γραμματικών και συντακτικών τύπων και εξάσκηση στην προφορική χρήση της νομικής ορολογίας της ξένης γλώσσας. Προς το σκοπό αυτό ενθαρρυνόταν η συμμετοχή στα μαθήματα όλων των συμμετεχόντων, οι οποίοι καλούνταν από τους διδάσκοντες να εκφέρουν απόψεις ή να περιγράψουν ορισμένα σημεία της εθνικής νομοθεσίας σε απλά νομικά ζητήματα, όπως ενδεικτικά στην οργάνωση της δικαιοσύνης και στη διάρθρωση των ενδίκων μέσων. Η εξάσκηση στην προφορική χρήση της νομικής ορολογίας της ξένης γλώσσας κορυφώθηκε την τελευταία ημέρα με τη δεκαπεντάλεπτη παρουσίαση μίας υπόθεσης σύμφωνα με τα προαναφερθέντα στην προηγούμενη παράγραφο. Τέλος, δόθηκε έμφαση στη διδασκαλία της ορθής προφοράς των νομικών όρων στην αγγλική γλώσσα, δεδομένου ότι σε ευρωπαϊκό επίπεδο οι χρήστες της αγγλικής νομικής ορολογίας προέρχονται από πολλές χώρες, η κάθε μία με τη δική της ιδιαίτερη προφορά λόγω της διαφορετικής γλωσσικής οικογένειας, στην οποία ανήκει.

5. Η νομική διδασκαλία περιλάμβανε θεωρητικό και πρακτικό μέρος, ήτοι την ανάγνωση των διατάξεων των σημαντικότερων κειμένων του ευρωπαϊκού δικαίου επί των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δηλαδή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(2000/C 364/01) και έπειτα την προσπάθεια εφαρμογής τους επί διαφόρων πραγματικών υποθέσεων, οι οποίες παρουσιαζόταν στους συμμετέχοντες εν είδει ασκήσεων. Σκοπός του πρακτικού μέρους της νομικής διδασκαλίας ήταν ο εντοπισμός του εφαρμοστέου κανόνα δικαίου και η υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών σε ορισμένο κανόνα, ούτως ώστε να διαπιστωθεί, εάν στη συγκεκριμένη περίπτωση οι εθνικές αρχές ορισμένου κράτους είχαν παραβιάσει κάποιο από τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως αυτά προστατεύονται από το ευρωπαϊκό δίκαιο. Στο τέλος, πάντοτε ο διδάσκων ανακοίνωνε, ποιά ήταν η απόφαση του Ε.Δ.Α.Δ. στη συγκεκριμένη περίπτωση.

6. Για όλα τα παραπάνω εκτός από τον παραδοσιακό πίνακα που υπάρχει σε κάθε τάξη, χρησιμοποιούταν εκτεταμένα η ηλεκτρονική προβολή των νομικών κειμένων καθώς επίσης και η προβολή μικρών αρχείων οπτικοακουστικού υλικού, ιδίως στη γλωσσική διδασκαλία. Επίσης, οι συμμετέχοντες εκτός από το τυπωμένο υλικό που διανεμήθηκε την πρώτη ημέρα, είχαν τη δυνατότητα, εκτός από το να κρατούν χειρόγραφες σημειώσεις, να χρησιμοποιούν στα μαθήματα το δικό τους ηλεκτρονικό υπολογιστή με κωδικό σύνδεσης στο διαδίκτυο που παρείχαν οι διοργανωτές.

7. Πέραν των ανωτέρω σημειωτέον ότι τα μαθήματα διαρκούσαν από ώρα 09.00 έως ώρα 17.00 κάθε ημέρα με διακοπή ικανής διάρκειας το μεσημέρι για γεύμα στο εστιατόριο του ιδίου κτηρίου, δηλαδή της Σχολής Δικαστών της Πορτογαλίας. Οι συμμετέχοντες υπέγραφαν κάθε ημέρα σε κατάσταση παρουσιών. Καταβαλλόταν η προσπάθεια μέγιστης αξιοποίησης του χρόνου επ' ωφελεία της διδασκαλίας και αποφυγής δημιουργίας νεκρών χρόνων. Δεδομένου ότι το σύνολο των μαθημάτων και η επεξήγηση της διδαχθείσας ορολογίας, γινόταν στην ξένη γλώσσα, απαιτούνταν επαρκής βαθμός κατανόησής της για την ικανοποιητική συμμετοχή στα μαθήματα.

8. Η εμπειρία των διδασκόντων και η επιλογή της διδακτέας ύλης συνέβαλαν, ώστε το αποτέλεσμα του σεμιναρίου να είναι θετικό, δεδομένου ότι εμπλουτίσθηκε ουσιαστικά το νομικό λεξιλόγιο των συμμετεχόντων, έγιναν οι απαραίτητες εννοιολογικές διευκρινίσεις σε σχέση με το ακριβές περιεχόμενο και τις δυνατότητες χρήσης διάφορων ήδη γνωστών όρων της αγγλικής γλώσσας, και αποκτήθηκε ή βελτιώθηκε η δυνατότητα εκφοράς νομικού λόγου στην αγγλική γλώσσα.